

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2020 r.

**Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

**w składzie:**

**Przewodniczący: SSO Stanisław Pilarczyk**

**Protokolant: sekr.sądowy Anna Sobańska**

**po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2020 r. w Kaliszu**

**odwołania S. W., D. W.**

**od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

**z dnia 14 lutego 2020 r. Nr (...)**

**z dnia 14 lutego 2020 r. (...)**

**w sprawie S. W., D. W.**

**przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

**o wysokość świadczenia**

- 1. Zmienia punkt V decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 14 lutego 2020 r., znak (...), w ten sposób, że ustala, iż z przyznanej emerytury S. W. nie podlega potrąceniu kwota 408 zł tytułem zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników tj. na ubezpieczenie emerytalno-rentowe jak i ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie.**
- 2. Zmienia punkt V decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 14 lutego 2020 r., znak (...), w ten sposób, że ustala, iż z przyznanej emerytury D. W. nie podlega potrąceniu kwota 408 zł tytułem zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników tj. na ubezpieczenie emerytalno-rentowe jak i ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie.**
- 3. Zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz S. W. i D. W. po 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

**SSO Stanisław Pilarczyk**

**VU 550/20**

**Uzasadnienie faktyczne**

Decyzjami z dnia 14 lutego 2020 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.19 ustęp 1 ustawy z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, w punkcie I decyzji przyznał odwołującym małżonkom D. W. oraz S. W. prawo do emerytury rolniczej od 1 stycznia 2020 roku, jednocześnie, w punkcie V decyzji na podstawie art. 50 ustęp 1 cytowanej wyżej ustawy, potrącił kwotę po 408 zł z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Odwołanie od punktu V decyzji z dnia 14 lutego 2020 roku złożyli D. W. i S. W. w części dotyczącej potrącenia z przyznanych emerytur rolniczych składek w kwocie po 408 zł na poczet zaległych składek na ubezpieczenie społeczne rolników za IV kwartał 2019 roku, zarzucając istnienie wierzytelności z okresu od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku, tytułem nienależnie zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne rolników nadającej się do potrącenia. W pozostałym zakresie decyzji nie kwestionowali.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Wskazał, że zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia kiedy stały się wymagalne, a więc należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku nie podlegają zaliczeniu na poczet zaległych składek nie opłaconych przez odwołujących za IV kwartał 2019 roku.

### **Sąd ustalił, co następuje:**

Zaskarżonymi decyzjami z 14 lutego 2020 roku organ rentowy przyznał małżonkom D. W. i S. W. prawo do emerytur rolniczych poczynając od 1 stycznia 2020 roku. Na dzień 21 lutego 2020 roku odwołujący posiadali łącznie zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne rolników, to jest wyłącznie na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie za IV kwartał 2019 roku w wysokości łącznej 816 zł., czyli 408 zł na osobę.

(dowód: decyzje organu rentowego z 14 lutego 2020 roku o przyznaniu odwołującym emerytur rolniczych – akta emerytalne, zadł użenie odwołujących z tytułu składek na ich ubezpieczenie społeczne rolników za IV kwartał 2019 roku – karta 16,87 i 88 akt emerytalnych)

Decyzjami z dnia 23 stycznia 2020 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził u odwołującej D. W. od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego i stwierdził iż z tego tytułu powstała nadpłata składek na powyższe ubezpieczenia w kwocie 8 369,00 zł, ale nadpłacone składki nie podlegają zwrotowi, gdyż od ich opłacenia minęło 5 lat.

(dowód: decyzje organu rentowego z dnia 23 stycznia 2020 roku – akta emerytalne, pismo organu rentowego z 23 stycznia 2020 roku o nadpłacie składek w kwocie 8 369,00zł – akta emerytalne)

Decyzjami z dnia 12 lutego 2020 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie od 1 stycznia 2020 roku obowiązku ubezpieczenia społecznego rolników dla D. W. i S. W., jak i stwierdził ustanie przez odwołujących obowiązku opłacania składek od 1 stycznia 2020 roku składek na powyższe ubezpieczenie społeczne rolników.

(dowód – decyzje organu rentowego z dnia 12 lutego 2020 roku – akta emerytalne)

### **Uzasadnienie prawne**

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania D. W. i S. W. okazały się uzasadnione.

W sprawie sporne było to, czy składki na ubezpieczenie społeczne rolników opłacone przez D. W. za okres od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku w wysokości 8 369,00zł – które, wobec stwierdzenia ustania tego ubezpieczenia w powyższym okresie, okazały się nienależnie opłacone, mogą być zaliczone na poczet składek należnych na ubezpieczenie społeczne rolników to jest na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie dla odwołujących za IV kwartał 2019 roku stwierdzonych w zaskarżonych decyzjach, a fakt nie opłacenia tych składek przez odwołujących za powyższy

okres był niekwestionowany. Organ rentowy stanął na stanowisku, że składki opłacone przez D. W. za okres od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku w wysokości 8 369,00 zł nie mogą być zaliczone na poczet składek należnych na ubezpieczenie społeczne odwołujących, gdyż, zgodnie z art. 41b ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników ulegają przedawnieniu z upływem 5 lat od dnia, w którym stały się wymagalne. W niniejszej sprawie należności za okres od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku uległy przedawnieniu.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego jest nietrafne. Organ rentowy powołuje się na przepis art. 41b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 roku, poz. 174 t.j.), zgodnie z którym należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 2-7. Zauważyć jednak należy, że uregulowanie to nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. Instytucja przedawnienia odnosi się bowiem do należności z tytułu składek, a zatem do składek, które obowiązuje zapłacić ubezpieczony. Tymczasem w niniejszej sprawie odwołujący S. W. i D. W. wnieśli o zaliczenie na poczet należnych obecnie składek na ich ubezpieczenie społeczne rolników za IV kwartał 2019 roku składek, które zostały opłacone za okres od 1 lipca 2007 roku do 30 września 2009 roku i od 1 października 2009 roku do 31 stycznia 2014 roku w wysokości 8 369,00zł, a które okazały się nienależne wobec ustalenia, że w tym okresie D. W. nie podlegała wówczas ubezpieczeniu społecznemu rolników. Składki, które zostały opłacone nienależnie, jak wskazuje sama nazwa, nie są należnościami (nie należą się) i odniesieniu do nich nie można mówić o przedawnieniu, które odnosi się do terminu dochodzenia należności. W odniesieniu do składek nadpłaconych lub nienależnie opłaconych zastosowanie znajduje przepis art. 41b ust. 10 ww. ustawy, zgodnie z którym nadpłacone lub nienależnie opłacone składki podlegają z urzędu zaliczeniu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku – na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik złoży wniosek o zwrot składek.

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2019 roku (II UK 55/18; Legalis) podniesiono, iż „w sytuacji gdy obowiązek ubezpieczeń społecznych nie istniał w spornym przedziale czasu, a za ten okres płatnik opłacił składki, to zapłacone składki były świadczeniami nienależnymi (‘nadpłaconymi’), w związku z czym mogą być przez organ rentowy zaliczone na poczet innych (wymagalnych bądź przyszłych) należności składkowych, albo powinny być zwrócone za okres nieprzedawniony, z ryzykiem strony nieodzyskania przedawnionego zwrotu składek, które opłaciła bez podstawy prawnej z nieistniejącego, bo bezpodstawnie i bezzasadnie deklarowanego tytułu rolniczych ubezpieczeń społecznych”.

W niniejszej sprawie S. W. i D. W. wskazali, że składki, które opłacono nienależnie w wysokości 8 369,00 zł powinny podlegać zaliczeniu na poczet składek na ubezpieczenie społeczne odwołujących za IV kwartał 2019 roku w wysokości po 408 zł na każdego odwołującego. W świetle powyższego uregulowania art. 41b ust. 10 ustawy taki wniosek odwołujących jest uzasadniony, a więc potrącenie kwot po 408 zł z emerytur małżonków S. W. i D. W. jest nieuzasadnione

Wskazać w tym miejscu jeszcze należy, że w ust. 11 przepisu art. 41b ustawy ustawodawca przewidział, że nadpłacone lub nienależnie opłacone składki nie podlegają zwrotowi, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat. Uregulowanie to, jak wskazuje jego literalna treść, dotyczy zwrotu nienależnie opłaconych składek. Nie dotyczy zatem sytuacji, w której od opłacenia nienależnych składek upłynęło wprawdzie 5, ale płatnik nie żąda ich zwrotu, ale zaliczenia na poczet zaległych lub bieżących składek. W takiej sytuacji organ rentowy, zgodnie z art. 41b ust. 10 ustawy ma obowiązek zaliczenia nienależnie opłaconych składek na poczet bieżących lub zaległych składek.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje z 14 lutego 2020 roku w pkt V i orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z artykułem 98 k.p.c. i paragrafem 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).

SSO Stanisław Pilarczyk